

Jatkuvasatoinen ahomansikka vaatii pitkän kasvukauden

Kalle Hoppula ja Ville Korpelainen, MTT

Ahomansikan ammattimainen viljely maailmassa on melko vähäistä. Markkinat ovat pienet ja erikoistuneet. Muualla Euroopassa viljellyille ahomansikkalajikkeille Suomen kesä on liian lyhyt.

Italiassa, Ranskassa, Espanjassa ja Belgiassa ahomansikoita tuotetaan pääosin kasvihuoneissa tai muovitunneleissa paikallisille markkinoille. Puolassa ahomansikkaa tuotetaan myös avomaalla.

Keski- ja Etelä-Euroopassa tuotettavat ahomansikat ovat yleensä lajin jatkuvasatoisia muotoja eli kuukausimansikkaa. Jatkuvasatoinen mansikkalajike kukkii ja tuottaa satoa samanaikaisesti koko kasvukauden ajan.

Näin ahomansikkaa tutkittiin

Tutkimme MTT Sotkamossa osana Euregio Karelia -rahoitteista Erikoismarjat markkinoille -hanketta 2006–2007, olisiko jatkuvasatoisista ahomansikkalajikkeissa Regina delle Valli ja Alpine ainesta ammattimaiseen marjanviljelyyn Suomessa. Taimet hankittiin Italiasta.

Regina delle Valli, toisinaan myös Reine des Vallees tai Queen of the Valleys, on Keski- ja Etelä-Euroopassa ahomansikan päälajike. Verranteena kokeessamme oli ainoa kotimainen ahomansikkalajike Minja. Viljelimme ahomansikoita avomaalla samalla viljelytekniikalla kuin puutarhamansikkaakin.

Tuovi Korhonen

Regina delle Valli on Keski- ja Etelä-Euroopassa ahomansikan päälajike. Sotkamossa sen talvivaurioriski on suuri.

Aluksi sadontuotto huonoa

Istutusvuonna 2006 ulkomaiset lajikkeet tuottivat ensimmäisen sadon: Regina delle Valli 51 g/taimi ja tyvimädästä sekä taimien muutenkin heikosta kunnosta kärsinyt Alpine 23 g/taimi. Rönsytaimina istutettu Minja ei ensimmäisenä vuonna tuottanut satoa.

Ensimmäisenä koetalvena, 2006–2007, Minja ja Alpine talvehtivat 80–90-prosenttisesti, mutta keväällä vain 30 % Regina delle Valli -lajikkeen taimista oli elossa. Vuonna 2007 edellisenä vuonna istutetut Alpine ja Regina delle Valli tuottivat molemmat satoa 68 g/taimi ja samana vuonna istutettu Regina delle Valli 61 g/taimi. Edellisenä vuonna istutettu Minja tuotti satoa vain 36 g/taimi. Satotulokset on ilmoitettu elossa olevaa tainta kohden.

Vuonna 2006 lajikkeen Regina delle Valli taimet istutettiin kesäkuun puolivälissä, mutta 2007 jo toukokuun puolivälissä. Kasvukausi oli vuonna 2007 kuukauden pitempi, mikä näkyi satotasossa. Jatkuvasatoiset lajikkeet ovat sopeutuneet pitkään kasvukauteen ja Sotkamossa taimet ovat kukkineet joka vuosi vielä kasvukauden loppuessa ensilumeen tai pakkasiin.

Kolmantena vuonna parhaat tulokset

Toisena talvena, 2007–2008, koko koe talvehti hyvin vastoin ennako-odotuksia: Minja ei kärsinyt talvivaurioista lainkaan ja Alpine sekä Regina delle Valli talvehtivat yli 90-prosenttisesti. Vuoden 2008 satokausi on vielä tätä artikkelia kirjoitettaessa kesken. Elokuun loppuun mennessä Minja oli tuottanut satoa jo 82 g/taimi, Regina delle Valli 75 g/taimi ja Alpine 67 g/taimi. Minjan sadonkorjuu on jo loppumassa, mutta Regina delle Valli ja Alpine tuottavat vielä satoa runsaasti ja ovat siksi tänäkin vuonna tuottoisampia kuin Minja. Eri vuosina istutettujen taimien välillä ei enää ole ollut eroja.

Tuovi Korhonen

Alpine-ahomansikka talvehti Sotkamossa hyvin, mutta se tarvitsisi pitemmän kasvukauden tuottaakseen kunnolla satoa.

Ahomansikoiden marjat ovat pieniä. Regina delle Valli ja Alpine tuottavat keskimäärin noin gramman painoisia marjoja. Minjan marjat ovat pienempiä, vuodesta riippuen keskimäärin puolesta grammasta vajaaseen grammaan. Koe viljeltiin ilman torjunta-aineita, joten kauppakelvottomien marjojen osuus oli suuri, 15–30 % lajikkeesta ja vuodesta riippuen.

Vaatimuksena pitkä kasvukausi

Kaikki kokeessa olleet ahomansikkalajikkeet aloittavat sadontuoton suunnilleen samaan aikaan puutarhamansikan kanssa, mutta jatkuvasatoisilla lajikkeilla ensimmäinen kuukausi on hitaan sadontuoton aikaa. Sadontuotto käynnistyy kunnolla vasta noin kuukauden kuluttua ensimmäisten marjojen kypsymisestä samaan aikaan, kun Minja alkaa jo lopetella sadontuottoa.

Kansainvälisesti katsoen kokeemme satotaso jäi heikoksi, koska Italiassa nämä lajikkeet voivat tuottaa satoa jopa 100 g/kuukausi. Suomessa Regina delle Valli ja Alpine sopivat parhaiten kausi- tai kasvihuonetuotantoon, jolloin satokaudesta saadaan pitkä ja taimien satopotentiaali paremmin hyödynnettyä. Regina delle Valli ei sovi avomaatuotantoon suuren talvehtimisriskinsä vuoksi, vaikka talven jälkeen eloonjääneet taimet tuottavatkin paremmin satoa kuin Minja.

Suomessa ahomansikan viljelyä suunniteltaessa on ensimmäiseksi arvioitava tuotantokustannukset ja kartoitettava markkinointikanavat.

Lisätietoja: kalle.hoppula@mtt.fi
puh. 040 706 9063

Ville Korpelainen

Suomalaisen Minja-lajikkeen marjat ovat pienempiä kuin italialaisten lajikkeiden.